Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

5.1.2023

Poliisitarkastaja Jari Pajunen

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

HE 220/2021 ja HE 231/2022 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja siihen liittyviksi laeiksi annetun hallituksen esityksen (HE 220/2021 vp) täydentämisestä

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja siihen liittyviksi laeiksi annetun hallituksen esityksen (HE 220/2021 vp) täydentämisestä. Sisäministeriö lausuu esityksestä seuraavaa.

Esitys

Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi hallituksen esitystä vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi uudistamalla lakiehdotuksen seuraamussääntely. Samalla ehdotetaan joitakin muutoksia, joissa on ilmennyt korjaamisen tai täydentämisen tarve alkuperäisen hallituksen esityksen eduskuntakäsittelyn aikana.

Lausunto

Sisäministeriö on aikaisemmin antanut liikenne- ja viestintävaliokunnalle asiantuntijalausunnon hallituksen esitystä (HE 220/2021 vp) ja tässä asiantuntijalausunnossa huomioidaan vain täydentävä hallituksen esitys (HE 231/2022 vp).

Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta

14 § Kuorman käsittely tiekuljetuksissa

Esityksen 2 momentin mukaan vaarallisia aineita ei saisi kuormata ja purkaa kuormasta tiekuljetuksessa yleisellä paikalla taajamassa ilman poliisin lupaa ja taajaman ulkopuolella ilman poliisille tehtyä ilmoitusta. Esityksessä säädeltäisiin myös ne tilanteet, jossa lupaa tai ilmoitusta ei edellytetä.

Sisäministeriö pitää esitettyä muutosta turvallisuuden näkökulmasta perusteltuna.

23 luku Seuraamukset

Esityksen mukaan vaarallisten aineiden kuljetusrikkomuksien seuraamuksina ei käytettäisi sakkoa lainkaan. Kyse olisi lähtökohtaisesti joko vaarallisten aineiden kuljetusrikos (RL 44:13 §) tai hallinnollinen liikennevirhemaksu. Liikennevirhemaksun määräisi poliisi, Tulli tai Rajavartiolaitos ja sen saisi valtio. Maksun määrä vaihtelisi siten, että kaikkein vähäisimmistä rikkomuksista eli asiakirjojen mukana pitämistä koskevista laiminlyönneistä maksun määrä olisi aina 40 euroa. Muista rikkomuksista voisi määrätä luonnolliselle henkilölle enintään 500 euron ja oikeushenkilölle enintään 1 000 euron virhemaksun. Poliisi määrittelisi rikkomusten rahamäärät sakkokäsikirjassaan yhdessä valvontaviranomaisten kanssa. Sekä liikennevirhemaksua että seuraamusmaksua koskevaan päätökseen saisi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta.

Sisäministeriö pitää perusteltuna liikennevirhemaksun käyttöönottamista vaarallisten aineiden kuljetusrikkomusten seuraamuksena.

Liikennevirhemaksun ja seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa olisi otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus, vahingollisuus, kestoaika ja toistuvuus. Maksua ei saisi määrätä lainkaan, jos menettelyä on pidettävä vähäisenä tai jos maksun määrääminen on menettelyn laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta. Tekijälle voisi tällöin antaa huomautuksen, jos siihen on aihetta.

Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen määräämät seuraamukset tultaisiin pääosin antamaan raskaan liikenteen valvonnan yhteydessä. *Sisäministeriön* näkemyksen mukaan liikennevirhemaksun määräämisen tulee olla toteutettavissa yksinkertaisesti ja seuraamuksen suuruuteen vaikuttavat asiat tulee olla valvontatapahtumassa yksinkertaisesti toteennäytettävissä.

Laki ajokorttilain 65 §:n muuttamisesta

Pykälän 1 momentin 6 kohta muutettaisiin alkuperäisestä hallituksen esityksestä vastaamaan uudistettavaa seuraamusjärjestelmää. Poliisin olisi määrättävä ajo-oikeuden haltija ajokieltoon, jos ajo-oikeudenhaltija on vähintään neljästi kahden vuoden tai kolmesti vuoden kuluessa syyllistynyt moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessaan 141 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun vaarallisten aineiden kuljetusrikkomukseen.

Sisäministeriö pitää perusteltuna, että vaarallisten aineiden kuljetusrikkomukset voidaan edelleen ottaa huomioon määrätessä ajokielto.

Muuta

Sisäministeriö esittää, että laki tulisi voimaan aikaisintaan 1.9.2023 poliisin tietojärjestelmien edellyttämien muutosten takia.